

Komentár k ročnému výkazu KULT 15-01 o cirkvi a náboženskej spoločnosti za rok 2011

Štátne štatistické zisťovanie, organizované a vykonávané rezortom kultúry prostredníctvom štatistického formulára KULT (MK SR) 15-01 o cirkvi a náboženskej spoločnosti, sa uskutočnilo v roku 2012 (za rok 2011) už po trinásty raz. Na základe novej metodiky Štatistického úradu SR mohli spravodajské jednotky vyplniť výkaz v elektronickej podobe a poslať ho elektronicou poštou, čo všetky spravodajské jednotky využili. Naďalej ostala v platnosti povinnosť zaslať štatistický výkaz v tlačenej podobe spolu s vyhlásením o súhlase/nesúhlase so zverejnením dôverných štatistických údajov. Spracovanie prebiehalo pomocou automatizovaného systému KEŠKULT V 7.0 z roku 2011.

Spravodajskými jednotkami ročného výkazu o cirkvi a náboženskej spoločnosti za rok 2011 boli ústredia registrovaných cirkví a náboženských spoločností v Slovenskej republike. Ich počet bol rovnaký ako v predchádzajúcom roku, t.j. 30 spravodajských jednotiek. Súhlas so zverejnením dôverných údajov uvedených v ročnom štatistickom zisťovaní KULT poskytlo z celkového počtu 30 spravodajských jednotiek za rok 2011 len 13 subjektov, pričom Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia v Slovenskej republike súhlas poskytla, ale s výnimkou údajov o počte veriacich, ktorí vstúpili, resp. vystúpili z cirkvi v sledovanom roku.

Výkaz obsahuje štyri moduly: personálne ukazovatele, materiálne a finančné zabezpečenie, liturgické obrady a časový odhad vyplnenia výkazu.

V module Personálne ukazovatele sú evidovaní všetci duchovní, nielen tí, ktorým je za duchovenskú činnosť poskytovaný príspevok od štátu. Ich počet 5 266 je porovnateľný z počtom 5 262 v predchádzajúcom zisťovaní za rok 2010. Podľa údajov cirkevného odboru Ministerstva kultúry Slovenskej republiky počet duchovných, ktorí v roku 2011 dostávali plat z prostriedkov štátneho rozpočtu cez kapitolu ministerstva kultúry bol 3 612 duchovných.

Niektoré rozdelenia počtu duchovných v ďalších riadkoch sa nezhodujú s celkovým počtom duchovných v riadku 1, nakoľko viaceré subjekty jednotlivé rozdelenia nesledujú. Napr.: rozdelenie počtu duchovných do jednotlivých platových tried v riadkoch 2 až 8 nesleduje Bahájskeho spoločenstvo a Cirkev Ježiša Krista svätých neskorších dní; rozdelenie na diecéznych a rehoľných v riadkoch 9 a 10 uviedli iba Rímskokatolícka cirkev, Gréckokatolícka cirkev, Pravoslávna cirkev, Apoštolská cirkev na Slovensku, Cirkev československá husitská a Ordinariát ozbrojených síl a zborov Slovenskej republiky; v riadkoch 13 a 14 rozdelenie duchovných medzi slobodných a žijúcich v manželskom zväzku,

v riadkoch 18 a 19 podľa veku, ako aj v riadkoch 20 až 22 podľa stupňa vzdelania nerozdeľuje svojich duchovných Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia. To vysvetľuje, prečo sa jednotlivé čiastkové súčty v týchto riadkoch nerovnajú celkovému počtu duchovných. Po pripočítaní počtu duchovných týchto subjektov sa súčty rovnajú.

V module Materiálne a finančné zabezpečenie výraznejšie stúpol v porovnaní s predchádzajúcim rokom ukazovateľ v riadku 3 - počet bohoslužobných objektov. Kým za rok 2010 to bolo 5921, za rok 2011 to už je 6121 i napriek tomu, že v sledovanom roku bolo dostavaných celkovo len 37 objektov. Jednotlivé spravodajské jednotky odôvodňujú tento rozdiel oproti predchádzajúcemu roku napr. spresňovaním údajov uvedených v predchádzajúcom roku, zarátaním kaplniek zriadených v Domovoch sociálnych služieb, rehoľných domoch a cirkevných školách. Konkrétne v počte bohoslužobných objektov v diecéze Banská Bystrica a Žilina vznikol nárast bohoslužobných objektov medzi rokom 2010 a 2011 tým, že od jednotlivých farností vyžiadali presnejšie údaje aj o kaplnkách podľa kán. 1223 Kódexu kanonického práva. V roku 2010 boli zahrnuté do tejto položky čisto len kostoly, kým v roku 2011 sú pripočítané aj kaplnky.

V module Liturgické obrady pozorujeme nárast počtu bohoslužieb v štátnom jazyku a pokles počtu bohoslužieb v maďarskom jazyku. Medzi bohoslužby v inom jazyku uvádzané v riadku 6 spravodajské jednotky vykázali bohoslužby v jazyku rómskom, latinskom, anglickom, poľskom, gréckom i kórejskom.

V štvrtom module mali spracovatelia výkazov odhadnúť čas, ktorý potrebovali na vyplnenie tohto štatistického formulára. 30 spravodajských jednotiek na to potrebovali spolu 41 hodín a 32 minút, čiže priemerne im trvalo vyplnenie jedného výkazu približne 1 hodinu a 23 minút.

Mgr. Karol Porubčin, cirkevný odbor MK SR